

INTERNATIONELLA KÖPLAGEN - CISG

INTERNATIONELLA KÖPLAGEN – CISG

Björn Sandvik
Lena Sisula-Tulokas

KAUPPAKAMARI

Andra, reviderade upplagan

© Helsingin Kamari Oy / Helsingin seudun kauppakamari och författarna

ISBN 978-952-246-937-3

ISBN 978-952-246-938-0 (ePuB)

ISBN 978-952-246-939-7 (Ammattikirjasto)

Omslag: Lumimarja Terttu Rönkkö

Grafisk form: Maria Mitrunen

Layout: Keski-Suomen Sivu Oy

Tryckt på MeediaZone OÜ, Estland 2024

INNEHÅLL

FÖRORD TILL ANDRA UPPLAGAN	9
FÖRORD	11
FÖRKORTNINGAR	13
 KAPITEL 1. BAKGRUND	 17
1.1 INTERNATIONELL HANDEL OCH RÄTTSLIG HARMONISERING	17
1.2 CISG – EN INTERNATIONELL SUCCÉ MED EN NORDISK RESERVATION	21
1.3 CISG:S MODELLFUNKTION INOM OCH UTANFÖR NORDEN	24
1.4 RÄTTSKÄLLOR OCH INFORMATION OM CISG	30
1.5 SYFTET MED BOKEN	34
 KAPITEL 2. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	 37
2.1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDET FÖR CISG	37
2.1.1 Tillämpningen i geografiskt avseende	37
2.1.2 Tillämpningen på köp av varor	40
2.1.3 Övriga tillämpningsbestämmelser	45

2.1.4	Särskilt om produktskador	48
2.1.5	CISG som internationell lex mercatoria	53
2.2	CISG:S DISPOSITIVA KARAKTÄR	54
2.3	KONVENTIONSTOLKNING	60
2.3.1	Beaktande av konventionens harmoniseringssyfte	60
2.3.2	Luckor i konventionen	65
2.4	AVTALSTOLKNING	69
 KAPITEL 3. CISG OCH INGÅENDE AV AVTAL		 77
3.1	DEN ÅTERTAGNA CISG-RESERVATIONEN OCH AVTALSLAGEN	77
3.2	FORTFARANDE TVÅ SYSTEM	80
3.3	NÅGOT OM SKILLNADER MELLAN CISG DEL II OCH AVTL KAPITEL 1	80
3.4	HUVUDPRINCIPERNA I CISG-SYSTEMET	85
3.4.1	Hur och när sluts ett köpeavtal	85
3.4.2	Från förslag till anbud	86
3.4.3	Accept	91
3.4.4	Definitionen av "reaches" i CISG del II	94
 KAPITEL 4. PARTERNAS FÖRPLIKTELSE		 95
4.1	ALLMÄNT	95
4.2	AVLÄMNANDET AV VARAN OCH RISKEN FÖR VARAN	101
4.2.1	Avlämnandet	101
4.2.2	Riskens övergång	105
4.2.3	Avtalslösningar – Incoterms	109
4.3	VARANS AVTALSENLIGHET	116
4.3.1	Utgångspunkterna	116

4.3.2	Felbedömningen	122
4.3.3	Internationellt varierande varustandarder	126
4.4	UNDERSÖKNING AV VARAN OCH REKLAMATION	132
4.5	NÅGOT OM KÖPARENS FÖRPLIKTELSE	138
4.5.1	Inledande anmärkningar	138
4.5.2	Betalningsförpliktelsen	139
4.5.3	Förpliktelsen att överta varan	143
 KAPITEL 5. PÅFÖLJDER AV AVTALSBROTT		145
5.1	ÖVERSIKT	145
5.2	KRAVET PÅ FULLGÖRELSE AV AVTALET	147
5.2.1	Köparens rätt att kräva fullgörelse	148
5.2.2	Rättande av fel	149
5.2.3	Säljarens rätt att utföra rättande av fel	154
5.2.4	Tilläggstid för fullgörelse	155
5.2.5	Säljarens rätt att kräva fullgörelse	156
5.3	PRISAVDRAG	156
5.4	HÄVNING	159
5.4.1	Innebörd och allmänna hävningsförutsättningar	159
5.4.2	Vad är ett väsentligt avtalsbrott	163
5.4.3	Särfrågor	173
5.4.4	Några ord om säljarens rätt	176
5.5	PARTERNAS STOPPNINGSRÄTT	178
 KAPITEL 6. SÄRSKILT OM SKADESTÅND		181
6.1	UTGÅNGSPUNKTERNA	181
6.1.1	Allmänt	181
6.1.2	Ansvarsgrunden och möjligheterna till ansvarsbefrielse	182
6.1.3	Skadeståndets omfattning och beräkning	186

6.2	KONTROLLANSVARET	190
6.2.1	Dröjsmål och de grundläggande rekvisiten för ansvarsbefrielse	190
6.2.2	Tilläggsrekvisitet – ansvar för anlitade tredje män	199
6.2.3	Tillämpningen vid fel på varan	202
6.3	CISG:S REGLER OM SKADESTÅNDETS OMFATTNING	207
6.3.1	Översikt av regleringen	207
6.3.2	Närmare om förutsebarhetskriteriet i CISG artikel 74	213
6.3.3	En blick i rättspraxis	218
6.4	AVTALSLÖSNINGAR	226
	LITTERATUR, FÖRARBETEN MED MERA	233
	RÄTTSFALL	259
	SAKREGISTER	273
	BILAGOR	279
	BILAGA 1 CISG I SVENSK ÖVERSÄTTNING	281
	BILAGA 2 CISG I AUTENTISK ENGELSK VERSION	301
	BILAGA 3 ICC MODEL INTERNATIONAL SALE CONTRACT (MANUFACTURED GOODS) 2020	321
	BILAGA 4 NL 17 ALLMÄNNA LEVERENSBESTÄMMELSER	347
	BILAGA 5 SCHEMA ÖVER INCOTERMS 2020	355

FÖRORD TILL ANDRA UPPLAGAN

Den första upplagan av denna bok utkom för mer än tio år sedan. Även om själva konventionsregleringen av internationella köp kvarstår i oförändrad form har rättsutvecklingen gått vidare i flera avseenden. Behovet av en ajourförd ny upplaga har därför aktualiserats. Syftet med boken är alltså att fylla behovet av en grundläggande lärobok, samtidigt som vi genom talrika hänvisningar och fördjupningar i petit- och fotnotstexterna också vill tillgodose ett mera allmänt behov av information om CISG.

Vi vill framföra vårt tack till Kauppakamari för förlagets vilja att ge ut också den nya upplagan på både svenska och finska och för det goda samarbetet. Med tanke på den finskspråkiga upplagan av boken har vi beviljats översättningsbidrag ur Eugen Schaumans fond, för vilket vi också uttrycker vår tacksamhet. Ett stort tack går även till JM (snart advokat) Henrietta Sandvik som har översatt uppdateringarna från svenska till finska.

Arbetsfördelningen mellan oss har varit densamma som tidigare, det vill säga Sandvik har skött uppdateringarna av kapitlen 1–2 samt 4 och 6, medan Sisula-Tulokas har uppdaterat kapitlen 3 och 5. Vi har läst, kommenterat och godkänt varandras texter. För innehållet svarar vi gemensamt.

Juridicum, Åbo, och Porthania, Helsingfors 12.2.2024.

Björn Sandvik – Lena Sisula-Tulokas

FÖRORD

CISG, det vill säga FN-konventionen om internationella köp, trädde i kraft i Finland redan år 1989. Trots det har i finsk juridisk litteratur saknats en allmän framställning om denna internationella succé. Med den här kortfattade boken vill vi bidra till att fylla denna lucka.

Boken är i första hand skriven med tanke på att kunna fungera som en grundläggande lärobok. Men med beaktande av litteraturbehovet har ambitionen samtidigt varit att kunna tillgodose också ett mera allmänt informationsbehov om CISG från ett finskt perspektiv. Det har föranlett svåra avvägningsfrågor mellan behovet av komprimeringar och förenklingar å ena sidan samt utvidgningar och fördjupningar å andra sidan. Lösningen blev ett för läroböcker rätt flitigt användande av petit- och fotnotstext. Trots det har det varit nödvändigt att bortse från vissa i sig viktiga aspekter och att ibland lite ”räta ut kurvorna”. Det närmare upplägget förklaras i avsnitt 1.5.

Bakgrunden till boken är ett cirka 30-sidigt finskspråkigt kompendium från år 2009 som författats av undertecknad Lena Sisula-Tulokas. Sommaren 2012 trädde hela CISG i kraft i Finland och det blev igen aktuellt att uppdatera kompendiet. Undertecknad Björn Sandvik erbjöd sig att översätta kompendiet till svenska och att samtidigt uppdatera och vidarebearbeta texten. I samband med det föddes snabbt tanken på att skriva en lärobok. Något svenskspråkigt kompendium blev det aldrig sedan lärobokstanken väl tagit fart under senhösten. I ett reviderat finskspråkigt

kompendium (december 2012) kunde dock Sisula-Tulokas beakta många av de uppdateringar och bearbetningar som Sandvik redan hunnit göra.

Vi vill framföra vårt tack till Lakimiesliiton Kustannus som genast accepterade att ge ut boken på både svenska och finska. För översättningen av boken till finska har bidrag beviljats av juridiska fonden vid Helsingfors universitet. Översättningen har gjorts av JM (snart JD) Katri Havu. Under översättningsarbetet har hon dessutom fungerat som ett utmärkt bollplank och kommit med många konstruktiva råd och förslag. Det har varit till stor hjälp då vi har finslipat texten. Tack för allt, Katri!

Kapitel 1–2, 4 och 6 har författats av Sandvik och kapitel 3 och 5 av Sisula-Tulokas. Under arbetets gång lösgjorde sig texten helt från det ursprungliga kompendiet, den växte snabbt och började leva sitt eget självständiga liv. Boken innehåller därför bland annat även många avsnitt som helt saknade motstycke i kompendiet. Vi har läst och kommenterat varandras texter, ibland också tvistat om dem. För innehållet svarar vi gemensamt.

Porthania 29.5.2013

Björn Sandvik – Lena Sisula-Tulokas